

Forfatter: Grundtvig, N. F. S.

Titel: Udrag fra HAANDBOG I VERDENSHISTORIEN. Nyaarstiden

Citation: Grundtvig, N. F. S.: "N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter", i Grundtvig, N. F. S.: *N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter*, Gyldendalske Boghandel, 1904-1909, s. 580.
Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-grundtvig07val-shoot-idm140245217372928.pdf> (tilgået 06. maj 2024)

Anvendt udgave: N. F. S. Grundtvigs udvalgte Skrifter

Moriz, en storagtig Vildbasse fra Barnsbeen, havde nemlig kun indsmigret sig hos Keiseren, for at skille sin ædle, høimodige Frænde i *Wittenberg* ved Kurhatten og Overmagten, og vilde ligefuldt være Hovedet for *Lutheranerne*, saa han gjorde sig ordenlig en Fortjeneste af at narre Keiseren, lod sig beskikke til Tugtemester for *Magdeburg*, som trodsede *Mellemstykket*, fik derved en Krigshær paa Benene, spillede under Dække med *Magdeburgerne*, forbandt sig med Kongen af *Frankerig*, rykkede i Marken (1552) med 28000 Mand, og udstædte med det Samme sin Krigs-Erklæring i *Lutherdommens* og den *Tydske Friheds* Navn. Med faa Folk og færre Penge laae Keiseren i *Insbruck*, og *Moriz* var en Karl, der forstod at smede mens Jernet var varmt, saa Keiseren fik snart at høre, at *Tyroler-Passet* ved *Ehrenberg* var sprængt, og at *Moriz* om nogle Timer selv vilde være hans Giæst. Midt om Natten flygtede han da med sit Hof til *Villach* i *Kärnthen*, og lod sin Broder *Ferdinand*, der, som Romer-Konge, var valgt til hans Eftermand, underskrive de Freds-Betingelser, Seierherren foreskrev. Ventelig har *Ferdinand*, hvem *Carl* vilde nøde til at opgive den Romerske Konge-Værdighed, til Fordeel for *Philip*, alt i Forveien været enig med *Moriz*, og skiøndt denne lykkelige Æventyrer alt næste Aar (1553) fik sit Banesaar, blev *Lutherdommen* dog høitidelig fredlyst paa Rigsdagen i Augsburg 1555, netop en Menneske-Alder efterat *Luther* i *Worms* var erklæret fredløs**).